

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اراک

دانشکده پرستاری شازند

گروه آموزشی: پرستاری

عنوان درس: کارآموزی پرستاری سلامت مادر و نوزاد   نوع و تعداد واحد: ۲ واحد کارآموزی

دروس پیش نیاز: اصول و مهارت های پرستاری، مهارت های پرستاری، کارآموزی مهارت های بالینی پرستاری

دانشجویان (مقطع، رشته، ترم): کارشناسی پرستاری ترم ۴   نیمسال تحصیلی: نیم سال اول ۱۴۰۴-۱۴۰۵

تعداد دانشجو: ۳۰   روزهای کارآموزی: سه شنبه صبح و عصر چهارشنبه صبح

مدت کارآموزی: ۸ روز   مسئول درس: سرکار خانم مهسا حسینی (کارشناسی ارشد پرستاری - داخلی جراحی)

محل کارآموزی: بیمارستان سینا رضایی آشتیانی - بخش جراحی، اتاق عمل و زایمان

❖ **شرح درس:** (بیان مختصر محتوای دوره، اهمیت بالینی، و نقش آن در تحقق شایستگی های حرفه ای پرستاری)   این دوره کارآموزی با هدف ارتقاء مهارت های عملی دانشجویان در مراقبت های پرستاری مادر و نوزاد طراحی شده است. دانشجویان با اصول مراقبت از مادر در دوران بارداری، زایمان و پس از زایمان، مراقبت از نوزاد و مهارت های بالینی مرتبط آشنا می شوند.

❖ **اهداف کلی:** (تعیین نتایج کلی مورد انتظار از دانشجو پس از اتمام دوره، با تأکید بر توانمندی های علمی، نگرشی و مهارتی)

پس از پایان دوره، انتظار می رود دانشجویان:

- مراقبت های پرستاری ایمن و مبتنی بر شواهد را در بخش مادر و نوزاد ارائه دهند.
- بیماری های زنان غیر باردار و باردار را توضیح دهد.

- گرفتن علائم حیاتی، آموزش به مادر، مراقبت از نوزاد، پیشگیری از عفونت، و مراقبت از زخم را به درستی انجام دهد.
- نگرش حرفه‌ای، رفتار اخلاقی و توانمندی در کار تیمی را نشان دهند.

❖ اهداف رفتاری: (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی و روانی حرکتی)

حیطه شناختی:

- علائم پرخطر در دوران بارداری، زایمان و پس از زایمان را نام ببرد.
- اصول کنترل عفونت، ایمنی بیمار، و تفکیک پسماند را توضیح دهد.
- مراحل فیزیولوژیک زایمان را تشریح کند.
- داروهای رایج در بارداری و زایمان را نام ببرد و موارد منع مصرف آن‌ها را توضیح دهد.
- عوامل خطر برای مرگومیر مادران و نوزادان را تحلیل کند.
- اصول مراقبت پیش از بارداری (Preconception care) را بیان کند.

حیطه عاطفی:

- در تعامل با مادران و تیم درمان، احترام، همدلی و مسئولیت‌پذیری نشان دهد.
- نگرش مثبت نسبت به مراقبت مبتنی بر شواهد و رعایت اخلاق حرفه‌ای داشته باشد.
- در ارائه مراقبت به مادران، نگرش بدون قضاوت و حمایت‌گر داشته باشد.
- حساسیت فرهنگی در برخورد با مادران و خانواده‌ها را رعایت کند.
- انگیزه درونی برای ارتقای کیفیت مراقبت‌های مادر و نوزاد نشان دهد.
- نسبت به حفظ محرمانگی اطلاعات مادر و نوزاد متعهد باشد.

حیطه روانی-حرکتی:

- اجرای اصول شست‌وشوی دست، استفاده از وسایل حفاظت فردی و تفکیک زباله‌های عفونی و غیرعفونی.
- اندازه‌گیری علائم حیاتی کودک شامل دما، نبض، تنفس و فشار خون و ثبت در پرونده.
- اخذ شرح حال بالینی در بیماران مبتلا به اختلالات تنفسی (برونشیت، کروپ، اپی‌گلوتیت).
- انجام معاینات ساده بالینی تحت نظارت استاد.
- ثبت یافته‌ها در قالب گزارش پرستاری یا فرم‌های بالینی به‌طور دقیق و منظم.
- اجرای مراقبت‌های پرستاری پایه مانند وضعیت‌دهی مناسب به کودک دچار اختلال.
- برقراری ارتباط حرفه‌ای و درمانی با خانواده و جلب همکاری.

❖ شیوه تدریس کارآموزی: (ذکر رویکردهای آموزشی نظیر آموزش حین مراقبت، بحث گروهی، نمایش عملی، بازخورد بالینی و...)

- آموزش حین مراقبت بالینی (Demonstration): استاد مراحل انجام مهارت‌های بالینی را به‌طور عملی نشان می‌دهد و دانشجویان آن را با نظارت مستقیم تکرار می‌کنند.
- بحث گروهی (Group Discussion): دانشجویان کیس‌های بالینی را بررسی و تحلیل می‌کنند و با تبادل نظر در گروه، تفکر انتقادی و حل مسئله تقویت می‌شود.
- ایفای نقش (Role Playing) در آموزش مادر: دانشجویان نقش پرستار یا مادر را بازی می‌کنند تا مهارت‌های ارتباطی و آموزشی خود را در شرایط شبیه‌سازی شده تمرین کنند.
- بازخورد بالینی مستمر: عملکرد دانشجویان در حین مراقبت و تعامل با بیمار مشاهده و نقاط قوت و ضعف آن‌ها به‌صورت سازنده بازخورد داده می‌شود.
- مشاهده و مشارکت در اتاق عمل و لیبر: دانشجویان روند واقعی جراحی‌ها و زایمان را مشاهده کرده و در بخش‌هایی از آن تحت نظارت شرکت می‌کنند.

❖ تعیین رفتارهای ورودی:

- ✓ آشنایی با آناتومی و فیزیولوژی سیستم تولیدمثل
- ✓ آشنایی با فرآیند بارداری و زایمان
- ✓ دانش مقدماتی کنترل عفونت و علائم حیاتی
- ✓ آشنایی اولیه با داروهای رایج در بخش زنان (آنتی‌بیوتیک‌ها، مسکن‌ها، داروهای انقباضی رحم)
- ✓ درک کلی از بیماری‌های شایع زنان (فیبروم رحمی، کیست تخمدان، اندومتریوز، سرطان‌های شایع زنان)
- ✓ توانایی برقراری ارتباط اولیه درمانی با بیمار و رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای و رازداری در امور زنان
- ✓ آشنایی با ثبت و گزارش‌نویسی بالینی در پرونده بیمار

❖ نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی: (تعیین ابزارهای ارزیابی، آزمون کتبی یا عملی، و تعیین سهم هر روش در نمره نهایی)

- ✓ نمره فعالیت بالینی ۵۰ نمره
- ✓ نمره ارزشیابی رفتار حرفه‌ای ۲۰ نمره
- ✓ نمره مربی (امتحان کتبی، تکلیف) ۲۰ نمره
- ✓ نمره حضور و غیاب ۱۰ نمره

❖ سیاست‌ها و قوانین کارآموزی:

- حضور به موقع دانشجو در محل کارآموزی الزامی است و ساعات کارآموزی در نوبت صبح از ۷:۳۰ تا ۱۳:۳۰ و نوبت عصر از ۱۳:۳۰ تا ۱۹:۳۰ تعیین شده است.
- همزمانی حضور دانشجو با مربی مربوطه در بخش و خارج شدن دانشجو با مربی از بخش الزامی است. (به جز دوره اینترنتشیپ)
- هر گونه اقدام بالینی باید با هماهنگی مربی مربوطه باشد و عدم رعایت این موارد، مشمول قوانین آموزشی می‌باشد.
- غیبت بیش از یک روز منجر به دریافت نمره صفر در کارآموزی می‌شود، مگر در موارد خاص با تصویب شورای آموزشی.
  - یک روز غیبت موجه، دانشجو موظف به جبران یک روز کارآموزی با هماهنگی مربی و مدیرگروه است.
  - یک روز غیبت غیرموجه، دانشجو موظف به جبران دو روز کارآموزی با هماهنگی مربی و مدیرگروه است و مشمول کسر نمره خواهد بود.
- رعایت ادب و احترام در برخورد با بیماران، همراهان و کارکنان الزامی است.

- رعایت پوشش حرفه‌ای شامل اتیکت شناسایی دانشجویی، لباس فرم تمیز و مرتب، پرهیز از زیورآلات، آرایش غلیظ، لاک ناخن و موارد غیرضروری الزامی است.
- رعایت اصول بهداشت فردی مانند موی مرتب، ناخن کوتاه و پوشش مناسب الزامی است.
- استفاده از تلفن همراه در ساعات آموزشی جهت مسائل شخصی غیرمجاز می باشد. (تنها با هماهنگی مربی و شرایط خاص مجاز می باشد)
- مشارکت فعال در تمامی فعالیتهای آموزشی، درمانی و کارگاهی که از سوی مربی تعیین می‌شود، الزامی است.
- ترک محل کارآموزی بدون هماهنگی با مربی، انجام امور شخصی در ساعات کارآموزی غیر مجاز می باشد.
- عکسبرداری، فیلم‌برداری یا ضبط صدا از فضای کارآموزی، بیمار و پرونده بیماران بدون مجوز رسمی غیر مجاز می باشد.

❖ منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری: (فهرست منابع علمی و پروتکل‌های بالینی مرتبط با اهداف دوره)

1. Burroughs, A., & Leifer, G., Maternity Nursing: An Introductory Text.(last ed.). Philadelphia: W.B.Saunders.
2. Dickason, E.J., Silverman. B.L., Kaplan, J. , Maternal Infant Nursing Care. (last ed.). St Louis: Mosby.
3. Littleton , L.J., Engebretson, J.C, Maternal Neonatal and Women's Health Nursing.
4. Lowdermilk, D.L., Perry, S.E., Bobak,I.M., Maternity Neonatal and Women's Health Care.(last ed.).St Louis: Mosby.
5. Murray, S.S., Mckinney, E.S., Gorrie, T.M., Foundations of Maternal Newborn.Nursing.(last ed.). Philadelphia: W.B.Saunders
6. Olds, s.B., London, N.L., Landewig, P.W., Maternal Newborn Nursing:A Family and Community Based Approach. (last ed.). Upper Saddle River:Prentice Hall.
7. Sherwen, W., Scoloveno, M.A. , Clinical Companion for Maternity Nursing:Childbearing Family. (last ed.).
8. Simpson, K.R, & Creehan, P.A., Prenatal Nursing. (last ed.). Philadelphia: Lippincott. 9. Wong, D.L., Perry, S.E, Hockenbury, N., Maternal Child Nursing Care.(last ed.) .St Louis: Mosby.

اهداف رفتاری مورد انتظار در بخش های بالینی تعیین شده

اهداف رفتاری	تاریخ
آشنایی با بخش، معرفی پرسنل، آشنایی با مقررات، گرفتن علائم حیاتی، کنترل عفونت و تفکیک زباله و مراقبت از زخم و کاتتر ها و دانشجوی بتواند اصول کنترل عفونت، ایمنی بیمار، و تفکیک پسماند را توضیح دهد. تعیین وظایف فراگیران: • حضور به موقع و منظم در کلاس و بخش • مشارکت فعال در پرسش و پاسخ، بحث‌های گروهی و کار تیمی • مطالعه منابع معرفی شده پیش از هر جلسه و آمادگی برای ارائه • رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای و احترام به بیمار، خانواده و همکاران • رعایت کامل دستورالعمل‌های کنترل عفونت و ایمنی در محیط بالین	روز اول

• ثبت و گزارش نویسی منظم فعالیت‌ها و مشاهدات بالینی • تعیین وظایف مدرس: • حضور و غیاب منظم و پایش مشارکت دانشجویان • ارائه طرح درس و اهداف هر جلسه در ابتدای دوره • توضیح مقررات بخش، معرفی پرسنل و ساختار آموزشی محیط بالینی • ارائه مثال‌های کاربردی و واقعی از محیط بالین جهت درک بهتر مطالب • تقسیم دانشجویان به گروه‌های آموزشی و تعیین مسئولیت‌ها در تیم • برگزاری مورنینگ رپورت و هدایت دانشجویان در تحلیل موارد بالینی • بازخوردهای مستمر به عملکرد دانشجویان و اصلاح نقاط ضعف • فراهم کردن فضای حمایتی برای افزایش اعتماد به نفس و انگیزه یادگیری	
آموزش شیردهی و KMC، ثبت و نگارش گزارش، گرفتن شرح حال، ارزیابی بیمار در تعامل با مادران و تیم درمان، احترام، همدلی و مسئولیت‌پذیری نشان دهد.	روز دوم
دانشجو بتواند روش‌های تشخیصی هیستروسکوپی (Hysteroscopy)، کولپوگرافی (Colpography)، کولپورافی، سونوگرافی واژینال و رحمی، پاپ اسمیر و... ترمیم واژن (Vaginal Repair / Vaginoplasty)، پولکتومی (Polypectomy)، میومکتومی (Myomectomy)، هیستریکتومی (Hysterectomy)، ساکشن کورتاژ یا D&C درمانی و کوراژرا نام برده و در اتاق عمل مشاهده فعال داشته باشد پرونده‌خوانی، نگارش شرح حال، مراقبت بیماران جراحی زنان به دقت انجام شود	روز سوم
	روز چهارم
دانشجو بتواند فشار خون بارداری، مراقبت در پره‌اکلامپسی و اکلامپسی را توضیح دهد و شرح حال مادران باردار را به دقت ثبت کند.	روز پنجم
دانشجو بتواند آموزش درباره عوارض بارداری (جفت سرراهی، دکولمان)، مرگ مادری و مشاوره به بیمار ارائه دهد. و شرح حال زنان غیر باردار را به دقت ثبت کند و گزارش کتبی ارائه دهد.	روز ششم
	روز هفتم
آزمون کتبی، ارزشیابی عملکرد، بازخورد نهایی	روز هشتم